

ה"ת 59764/03/17 - סידיק פיליפ, אליאסוב בחטיאר נגד משטרת ישראל-תחנה אזורית לב הגליל צפון

בית משפט השלום בעכו

ה"ת 59764-03-17 פיליפ ואח' נ' משטרת ישראל-תחנה אזורית לב הגליל צפון
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני
המבקשים

1. סידיק פיליפ
2. אליאסוב בחטיאר

נגד
המשיבה

משטרת ישראל-תחנה אזורית לב הגליל צפון

החלטה

לפניי בקשה להחזרת תפוסים, על פי סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי [מעצר וחיפוש] [נוסח חדש],
התשכ"ט-1969.

1. עניינה של בקשה זו תפוסים שנתפסו על ידי המשטרה ביום 19.9.16 בשני בתי עסק של המבקש מס'
1 (להלן: "המבקש"), האחד ברחוב קק"ל בכרמיאל והשני ברחוב החרושת בכרמיאל.

בשני בתי העסק, אשר לטענת המבקש עיסוקם באספקת שירותי גלישה באינטרנט, נתפסו מחשבים
(כולל מארזי מחשב, מסכים, כוננים וכיו"ב) וכסף מזומן בסכום כולל של כ-27,000 ש"ח (על פי טענת
המבקש); זאת בשל החשד כי במקומות אלו נערכים משחקים אסורים.

המבקש מס' 2 הצטרף לבקשה, כאשר בקשתו היא אך ורק לעניין מכשיר טלפון סלולארי שלו,
שנתפס אף הוא.

2. הבקשה הוגשה ביום 27.3.17, דהיינו לאחר חלוף שישה חודשים ויותר ממועד התפיסה, כאשר על פי
הנטען בבקשה - לא הוגש כתב אישום, ולמעשה אף לא התנהלה חקירה בפועל ולא הוגשה בקשה
להארכת מועד להחזקתם התפוסים.

3. לטענת המבקש, הוא מנהל מספר בתי עסק המספקים שירותי גלישה באינטרנט, ולא פעם תפסו

שוטרי משטרת ישראל את תכולת בתי העסק מבלי שהיה בידיהם יסוד סביר להניח כי התפוסים שימשו למשחקים אסורים. בסופו של דבר התפוסים הושבו לידיו, ותיקי החקירה נגנזו. לא הוגש נגדו כתב אישום, וממילא לא הורשע בביצוע פעילות פלילית כל שהיא.

לטענת המבקש, במקרה הנוכחי, משחלפו ששת החודשים ולא הוגש כתב אישום, ולא התבקשה ארכה להמשך החזקת התפוסים, על המשיבה להחזירם.

4. המשיבה מתנגדת להחזרת התפוסים.

יצוין כי המשיבה לא הגישה תגובה בכתב, אף שהתבקשה לעשות כן. אף על פי כן, הוריתי לזמן את הצדדים לדיון בפניי.

בדיון מסר ב"כ המשיבה לידי את תיק החקירה, וטען כי החקירה טרם הסתיימה, שכן עדיין ממתינים לחוות דעת מומחה המז"פ באשר לשימוש שנעשה במחשבים לצורך משחקים אסורים, הגרלות והימורים. ב"כ המשיבה לא ידע לומר מתי הועברו התפוסים למז"פ לקבלת חוות דעת. כן ציין ב"כ המשיבה, כי פעולת החקירה האחרונה בשני תיקי החקירה בוצעה עוד ביום 20.9.16.

עם זאת ציין ב"כ המשיבה, כי ביום 5.1.17 ניתנה החלטת שופט להמשך החזקת התפוסים, על פי בקשה שהוגשה לעניין זה. הבקשה וההחלטה הוצגו לעיוני.

5. לטענת המבקש, ההחלטה אשר הורתה על המשך החזקת התפוסים אינה ברורה, שכן התבקשה ארכה להחזקתם "עד תום ההליכים", באופן שהטעה את השופט שדן בבקשה, שכן אין למעשה הליכים. לפיכך, לטענתו, החלטה זו חסרת תוקף משפטי.

דיון והכרעה - המסגרת הנורמטיבית

6. הסמכות לתפיסת חפץ על ידי שוטר מוסדרת בסעיף 32(א) לפקודת סדר הדין הפלילי. הסעיף מקנה לכל שוטר סמכות רחבה לתפיסת חפץ שלגביו יש "יסוד סביר להניח" כי באותו חפץ נעברה עבירה, או עומדים לעבור בו עבירה, החפץ עשוי לשמש ראיה בהליך הפלילי, או שהחפץ הושג כתוצאה מביצוע עבירה או שהוא מהווה אמצעי לביצועה.

וכך קובע סעיף 32(א) לפקודה:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או

שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

בהמשכו קובע סעיף 32 תנאים החלים על תפיסת מחשבים. אף שבענייננו נתפסו מחשבים רבים, לא מצאתי לנכון לפרט יתר הוראות הסעיף, שכן המבקשים אינם טוענים כנגד חוקיות החיפוש, או כי חלה עליהם ההגנה שבסעיף 32(ב) לפקודה, אלא מרכזים טענתם בכך שבחלוף שישה חודשים חייבת המשיבה להחזיר את התפוסים לידיהם, בהתאם להוראת סעיף 35.

כאן המקום לציין, כי תיק החקירה המונח בפניי מעלה יסוד סביר לחשד, שבחפצים שנתפסו אכן נעברה עבירה של משחקים אסורים, כהגדרתם בחוק העונשין, התשל"ז-1977. היסוד הסביר שעל פיו נערך החיפוש ונתפסו התפוסים התחזק בחקירה שבוצעה בהמשך לכך, במסגרתה נמסרו הודעות מפורטות באשר לאופי הפעילות הנערכת בשני בתי העסק שבהם בוצעה התפיסה.

7. אילו התבקשה החזרת התפוסים בסמוך לאחר תפיסתם, היה מקום לפנות להוראות סעיף 34 לפקודה, שזו לשונו -

"על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לענין מסויים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית משפט שלום לצוות כי החפץ יימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו".

8. מקץ שישה חודשים, אם לא הוגש כתב אישום, יוחזרו התפוסים על פי הוראת סעיף 35 לפקודה, אשר זו לשונו:

"אם תוך ששה חדשים מיום תפיסת החפץ על ידי המשטרה, או מיום שהגיע לידיה, לא הוגש המשפט אשר בו צריך החפץ לשמש ראיה ולא ניתן צו על אותו חפץ לפי סעיף 34, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם אשר מידיו נלקח; אך רשאי בית משפט שלום, על-פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין, להאריך את התקופה בתנאים שיקבע".

הכלל הוא, אפוא, השבת התפוסים לידי מי שנלקחו ממנו בתום התקופה בת ששת החודשים, במקרה שבו לא הוגש כתב אישום. תקופה זו ניתנת להארכה, על פי החלטת בית המשפט.

בפסיקה נקבע, כי על המשטרה ליזום את הגשת הבקשה לביהמ"ש להארכת התקופה, ואין לראות בהתנגדות לבקשה להחזרת התפוסים משום תחליף להגשת בקשה. כפי שנפסק ב-בש"פ 6686/99 **עובדיה נ' מדינת**

ישראל, פ"ד נד(2) 464, 477, מפי כב' השופטת שטרסברג-כהן -

"לא נראה לי, כי יש מקום להתייחס להתנגדות המשטרה לבקשה כאילו הייתה זו בקשה להארכת מועד ולדין בהתנגדות כאילו הייתה קיימת החלטה להארכה. כאשר על הכף מונחת זכות יסוד של הפרט על קניינו ומנגד סמכות הרשות ליטול ממנה את קניינו, על הרשות למלא בקפדנות אחר הוראות החוק ולנקוט את הצעדים המתחייבים ממנו כדי להפעיל את סמכותה. דרישה זו איננה פורמאלית גרידא. היא נובעת מתפיסת יסוד של המחוקק ושל השיטה בדבר האיזון ההולם בין צרכי הציבור ובין זכויות הפרט, ואין להקל ראש בצעדים שיש לנוקטם בדרך לפגיעה באותן זכויות".

כן נפסק, כי בקשה להארכת התקופה יכולה להיות מוגשת בתוך תקופת ששת החודשים, אך גם לאחר מכן (בג"צ 2393/91 עזריאל פרידנברג נ' שופטת השלום בתל אביב, פ"ד מה(4) 490).

9. כאשר דן ביהמ"ש בבקשה להחזיר חפץ תפוס לידי בעליו, עליו לבחון לאיזו תכלית מבין אלו המנויות בסעיף 32 לפקודה נתפס החפץ (בש"פ 342/06 לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל, 12.3.06). בדומה להליכי המעצר, שלגביהם נדרש ביהמ"ש לבחון אם קיימת עילה למעצר ואם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של קביעת חלופה הולמת שתשיג את מטרת המעצר, כך גם ביחס להחזקת חפץ ולפגיעה בזכות הקניין של בעליו של חפץ שנתפס: על ביהמ"ש לשקול אם קיימת עילה להמשך תפיסתו, ואם כן - האם ניתן להשיג את תכלית התפיסה באמצעות קביעת "חלופת תפיסה" הולמת.

באשר לתכלית ההחזקה בחפץ שנתפס, צוין בעניין לרגו הנ"ל, כי קיימת שלוש תכליות עיקריות: תפיסה למניעת עבירה עתידית; תפיסה למטרת חילוט; ותפיסה לצורך הצגת החפץ כראייה במשפט.

בהתאם לתכלית הרלבנטית יכול ביהמ"ש לשקול, ביחס לחפץ שנתפס כדון, אם קיימת עילה להמשיך להחזיקו, או שמא יש להחזירו לבעליו, בתנאים שיבטיחו את התכלית הרצויה תוך פגיעה פחותה בזכות הקניין.

מן הכלל אל הפרט

10. המבקש בעניינו שם יהבו בחלוף ששת החודשים הקבועים בסעיף 35, מבלי שהוגש כתב אישום.

11. למרבה הצער, נציג המשיבה אשר הגיע לדין לא התייחס כלל לשאלת עילת התפיסה של התפוסים, או מה היא תכלית התפיסה, והסתפק בהצגת ההחלטה אשר הורתה על המשך החזקת התפוסים עד לתום

ההליכים ובטענה הכללית כי המשיבה ממתינה לחוות דעת מומחה המז"פ, מבלי שהובהר כלל מתי, אם בכלל, הועברו המחשבים למומחה המז"פ לצורך עריכת חוות דעת, ומתי צפויה זו להתקבל.

12. עמדת המשיבה, כפי שהוצגה בדיון בפניי, מצביעה על כך שתכלית ההחזקה בחפצים היא **לצורך ראייתי**, דהיינו לצורך הצגת החפצים כראייה במשפט, ו/או לצורך הבאתם בפני מומחה אשר יחוה דעתו אם החפצים שנתפסו אכן שימשו לצורך עריכת משחקים אסורים.

ברי, עם זאת, כי אין צורך **ראייתי** בהחזקת כסף מזומן בסכום בלתי מבוטל שנתפס. ביחס לסכום הכסף ניתן להניח, אף שהדבר לא נטען על ידי ב"כ המשיבה, כי התכלית של המשך ההחזקה בו היא **חילוט** לאחר הרשעה. אותה תכלית - מטרת החילוט - קיימת, לכאורה, גם ביחס לצידוד שנתפס.

עוד אעיר, אף שהמשיבה כלל לא העלתה טענה לעניין זה, כי ביחס לחפצים אשר קיים לגביהם חשד כי שימשו למשחקים אסורים (אך לא ביחס לכסף), ישנה גם אפשרות של חילוט ללא הרשעה, על פי התנאים הקבועים בסעיף 235(ג) לחוק העונשין. לא נטען בפניי, כי המשיבה הגישה, או כי בכוונתה להגיש, בקשה לחילוט על פי סעיף זה.

13. כאמור, בדיון בפניי הציג ב"כ המשיבה את החלטת ביהמ"ש אשר הורתה על המשך החזקת התפוסים.

אין בדעתי לקבוע, כטענת ב"כ המבקש, כי מדובר בהחלטה שאין לה תוקף משפטי. לא זה המקום להעלות טענות באשר לתוקפה של החלטה שניתנה על ידי ביהמ"ש המוסמך.

עם זאת, לא ניתן להתעלם מהבעייתיות שעליה הצביע ב"כ המבקש ביחס לבקשת המשיבה, אשר בקשר אליה הורה ביהמ"ש כמבוקש. במסגרת אותה בקשה עתרה המשיבה, מכוח סעיף 35 לפקודה, להורות שהתפוסים הדרושים לצורך חקירה ותביעה יוחזקו בידיה: **עד תום ההליכים וגם עד שיוחלט במשטרה להחזירם לאדם שמידי נלקחו וגם עד מתן צו אחר ע"י בית המשפט.**

מכיוון שבאותה עת (וגם כיום) טרם הוגש כתב אישום, לא ברורה המשמעות של החזקת התפוסים "עד תום ההליכים", שכן אין עדיין הליכים. על כל פנים, אין להעלות על הדעת, כי מכוח אותה החלטה רשאית המשיבה להחזיק בתפוסים ללא כל מגבלת זמן, ובהתעלם מזכות הקניין של המבקש.

14. מכיוון שניתנה החלטה כאמור, המתירה למשיבה להוסיף ולהחזיק בתפוסים, אין מדובר במצב הנדון ברישא של סעיף 35 לפקודה, המורה על החזרת התפוסים ללא תנאי. בשונה מעניין **עובדיה** הנזכר לעיל, שם קבע ביהמ"ש כי לא ניתן לדון בשאלה ההחזקה "כאילו" הייתה בקשה להארכת התקופה ו-"כאילו" הוארכה התקופה, הרי שכאן אכן ניתנה החלטה בדבר הארכת התקופה כאמור.

15. לטעמי, במצב הדברים שנוצר ראוי לבחון את הבקשה על פי אמות המידה הכלליות שבהן נבחנות בקשות מעין אלו, כפי שפורט בעניין **לרגו** שהובא לעיל. כלומר, על ביהמ"ש לבחון אם יש עילה להוסיף להחזיק את התפוסים, ואם ניתן להורות על חלופה, בדומה לשיקולים שהיה ביהמ"ש שוקל אילו הוגשה הבקשה בסמוך לאחר תפיסת החפצים (ובגדרי סעיף 34 לפקודה). כפי שציין ביהמ"ש העליון בעניין **עובדיה** - "במהלך ששת החודשים ובתקופת ההארכה, אם ניתנה, אין מניעה לפנות לבית המשפט בבקשה לפי סעיף 34" (שם, 477).

16. התפוסים נשוא הבקשה שלפניי הם חפצים שהחזקתם אינה אסורה בדרך כלל (מחשבים, כוננים, מצלמות וכיו"ב), כך שדינם להיות מוחזרים לידי בעליהם אם אין עילה להמשיך החזקתם בידי המשיבה מבין העילות והתכליות האמורות לעיל.

העילה הראשונה להמשיך להחזיק את התפוסים היא **הצורך הראייתי**, לשם עריכת חוות דעת והגשתה כראייה במשפט. כפי שגם צוין קודם, יש בתיק ראיות, אשר הן יותר מ"יסוד סביר להניח" כי נעברה בחפצים עבירה, והצורך הראייתי הוא ברור. יש צורך בבדיקת המחשבים על ידי מומחה המז"פ, על מנת שיוכל זה לחוות דעתו אם אכן שימשו הם לצורך עריכת משחקים אסורים.

קשה שלא לתהות, מדוע עד היום לא נערכה חוות דעת מומחה. החפצים נתפסו ביום 19.9.16, ופעולת החקירה האחרונה בוצעה - על פי דברי נציג המשיבה - למחרת, ביום 20.9.16. מה מעכב את עריכת חוות הדעת, והאם בכלל הועברו המחשבים למומחה המז"פ לשם עריכת חוות דעת כזו - זאת לא נדע.

אף שניתנה החלטה המתירה למשיבה להוסיף ולהחזיק בתפוסים, הרי שעליה לנקוט הליכים בעניין זה (בין בהגשת כתב אישום ובין בהגשת בקשה לחילוט) תוך זמן סביר. לעניין זה אף ציין ביהמ"ש העליון בעניין **עובדיה**, כי הארכת התקופה שבה יוחזקו התפוסים "**איננה יכולה להיות לצמיתות ועליה להינתן לזמן מסוים, לתכלית מסוימת ומטעמים ראויים. למשל, כאשר החקירה לא נסתיימה או טרם הוחלט אם יוגש כתב אישום נגד מי שהחפץ נתפס בידו, או קיימת מחלוקת באשר לזהות בעל החפץ וכיוצא"ב**" (עמ' 475).

דומה כי אין כל קושי לערוך חוות דעת לעניין זה תוך זמן קצר, כפי שנעשה במקרים דומים אחרים שבהם חוות הדעת מונחת בפני ביהמ"ש הדין בבקשה להחזיר את התפוסים, כבר בסמוך לתפיסתם (הרבה לפני חלוף ששת החודשים). על כל פנים קושי מיוחד המעכב עריכת חוות הדעת במקרה הנוכחי - לא הונח בפניי. אם בכוונת המשיבה אכן לפעול להגשת כתב אישום, איני רואה סיבה מדוע לא תפעל לעריכת חוות דעת ותהיה ערוכה להגשת כתב אישום תוך חודש ימים לכל היותר.

17. לאור הצורך הראייתי בהצגת החפצים בפני מומחה המז"פ ועריכת חוות דעת, ואולי גם לצורך הצגתם במשפט עצמו, הרי שלא ניתן לקבוע "חלופה" אשר תשיג תכלית זו תוך פגיעה פחותה בזכות הקניין, לכל הפחות בשלב זה.

אמנם ניתן לתהות, אם אכן יש צורך ראייתי בכל החפצים או שמא חלקם כלל אינם נחוצים כראייה (כמו, למשל, מסכים, מקלדות, עכברים וכדומה). איני רואה מקום להידרש לשאלה זו כעת, שכן על פני הדברים תכלית החזקת התפוסים אינה רק התכלית הראייתית, אלא גם **למטרת חילוט**, בין אם יוגש כתב אישום ובין אם לאו. כאמור, בנסיבות העניין, תתכן גם בקשה של המשיבה לחילוט ללא הרשעה, אם יוחלט שלא להגיש כתב אישום, אלא שבקשה כזו לא תחול על הכספים, לאור הוראות סעיף 235(ג) לחוק העונשין. בקשה כזו, ככל שתוגש, תידון לגופה, ואז גם תידון שאלת היתכנותה של "חלופה" בהקשר המדובר.

סבורה אני כי האיזון הראוי, בנסיבות המקרה דנן, שבו נראה כי ישנו יסוד סביר, ואף למעלה מכך, כי התפוסים אכן שימשו למשחקים אסורים, ומנגד נראה כי החקירה לא התקדמה במשך תקופה של חצי שנה, והחפצים - שיש להם ערך כלכלי עבור המבקש - עדיין מוחזקים בידי המטרה, על פי החלטה אשר התירה המשך ההחזקה מבלי להגביל את משך הזמן, יהא בדחיית הבקשה להחזרת התפוסים, תוך קציבת פרק זמן מדוד לשם סיום הליכי החקירה והגשת כתב אישום, ככל שתחליט המשיבה להגישו.

18. **לאור כל האמור לעיל, אני רואה לנכון להורות, כי אם לא יוגשו כתב אישום או בקשה לחילוט ללא הרשעה עד ליום 4.7.17, יוחזרו התפוסים לידי המבקש.**

בכל מקרה, אם לא יוגש כתב אישום עד המועד הנקוב לעיל (כלומר, אף אם תוגש בקשה לחילוט על פי סעיף 235(ג) ה"ל), יוחזרו למבקש הכספים שנתפסו.

19. לסיום אתייחס לבקשתו של המבקש מס' 2, אשר התייחסה אך ורק למכשיר הטלפון הסלולארי שלו שנתפס בבית העסק שברחוב קק"ל.

מכיוון שאין כל טענה כי מכשיר זה דרוש לצורך הצגתו כראייה, ובהינתן שפעולת חקירה אחרונה בתיק בוצעה ביום 20.9.16, איני רואה כל הצדקה להמשך החזקתו בידי המשיבה.

אני מורה, איפוא, להשיב למבקש מס' 2 את מכשיר הטלפון הסלולארי.

המזכירות תמציא החלטה זו לצדדים בפקסימיליה/דוא"ל.

נציג המשיבה יוכל לסור ללשכתי על מנת לקבל לידי את תיקי החקירה אשר נמסרו לעיוני, בתיאום עם מזכירות בית המשפט.

ניתנה היום, ח' סיוון תשע"ז, 02 יוני 2017, בהעדר הצדדים.

